



# Gorjul

REVISTĂ DE INFORMAȚIE ARTISTICĂ, CULTURALĂ ȘI ATITUDINE CIVICĂ



ANUL 1, NR.1, MARTIE 2023

© Editura eParadigme



**Revistă de informație artistică, culturală, educațională și atitudine civică**

Publicația aparține **EURO EDUCATION FEDERATION**, organizație acreditată de **COMISIA EUROPEANĂ** prin **EPALE** și este membră titulară a **UNIUNII JURNALIȘTILOR INDEPENDENȚI DIN ROMÂNIA**.

**Președinte fondator**

Cristian Negrea

**Director**

Ionel Cioabă

**Redactor șef**

Carmen Victoria Cornoiu

**Redactori**

Cătălin Ionuț Negrea

Adelina Maria Crăciun

Eva Nicoleta Bistreanu

Alina Eugenia Joița

Melania Mihai

---

**Gorjul - ISSN 2972 – 0443 / ISSN-L 2972 – 0443**

---

**Anul I, Nr. 1 (1), martie 2023**

---

© Editura eParadigme



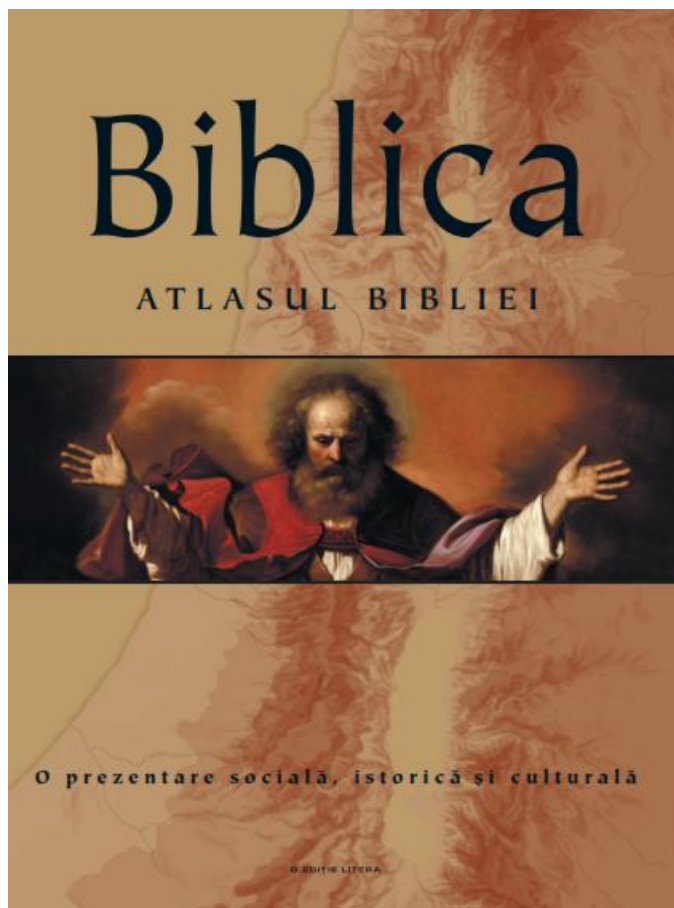
## ***Biblica. Atlasul Bibliei. O prezentare socială, istorică și culturală controversată! (I)***

Poate fi considerat cel mai complex și sintetizat atlas al Bibliei editat până astăzi care înfațișează veridic povestiri dramatice, personaje charismatice și locuri de semnificație istorică din Biblie. Este alcătuit de o echipă internațională de scriitori, cercetatori universitari și studioși ai Bibliei.

Are totuși o problemă în ceea ce privește interpretarea anumitor evenimente istorice și asta dovedește realmente diferențele culturii celor două Europe istorice. Pentru orice est-european de credință creștin-ortodoxă, anumite pasaje legate de originea scrierii și a răspândirii Bibliei sunt interpretate subiectiv și cu grave erori istorice. În cele ce urmează, vom relata, în funcție de timp, în mai multe episoade, astfel de exemple controversate și tratate superficial de autori.

*“În sec. IX d. Hr. Chiril și Metodiu, doi călugări din Grecia, au mers în Moravia(azi Slovacia), au creat un alfabet și au tradus Biblia în limba slavă veche. De aici Biblia a fost dusă în regiuni care în prezent fac parte din Bulgaria, Serbia, Muntenegru, România și Rusia. Probabil că, fără alfabetele neobosiților misioanari, popoarele din Europa de Est nu ar fi deprins încă multă vreme cititul și scrisul “(Biblica. Atlasul Bibliei. O prezentare socială, istorică și culturală, editura LITERA, p. 20).*

N-aș fi început interpretarea istorico-culturală dacă acest atlas ar fi respectat standardele minime ale deontologiei profesionale. Din păcate, acest paragraf conține grave erori istorice și o interpretare superficială neștiințifică care merită sancționată pentru subiectivismul său creat din considerente religioase.



Argumentăm cele menționate astfel:

- trebuie amintit faptul că inexistența unui alfabet național în antichitate, nu presupune neștiința de carte a nemurilor est-europene care sunt printre primele formate și creștinate fără citit și scris, cu alte cuvinte lipsa izvoarelor istorice nu certifică faptul că aceste popoare n-ar fi citit sau scris în alte limbi de circulație, ca de exemplu greaca, latina, ebraica etc.;
- numărul mic al izvoarelor istorice din intervalul de timp sec. (IV-XIII) nu pot forma o opinie unanimă față de aceste popoare, dovadă că orice interpretare poate fi contestată și catalogată neștiințifică și discriminatorie;
- noile studii istorice și descoperiri arheologice (contestate de specialiști pe considerente politice!) susțin existența a unui alfabet getic și nu gotic, inventat de misionarul Wulfila, episcop al Capadociei (Turciei de azi), cum fals a transmis istoriografia latinistă până acum;
- ca istoric, este necinstit să folosești cuvântul “probabil”, indiferent de certitudinea contextului istoric cercetat.

*Va continua!*

***Pr. Profesor, Ionel Cioabă***



## ***Rolul activităților plastice în dezvoltarea personalității copilului (I)***

Orice încercare de dezvăluire și lărgire a orizontului interior al educației, este esențială, de aceea fiecare factor cu care interacționăm, are o pondere mai mare sau mai mică în formarea educației. Pentru a explica rolul unui factor al educației este necesar să pătrundem în tainele psihologiei copilului.

Cunoașterea legilor dezvoltării psihice a copilului permite descoperirea căilor și mijloacelor de formare și influențare a activității psihice, a personalității copilului.

După naștere, copilul pătrunde într-un mediu social, care exercită asupra lui o influență neconținută. Cerințele mediului, odată cu înaintarea în vârstă a copilului, determină mersul înainte și nivelurile dezvoltării lui psihice. Dezvoltarea psihică a copilului nu este un produs spontan, nu se produce de la sine, ci are loc în condițiile comunicării lui cu adultul și nivelurile în care interacționează. Dar, pentru că arta plastică este un factor destul de important în dezvoltarea educației acestuia, îmi permit în următoarele rânduri să dezbăt influența acesteia asupra copilului și personalității lui.

### **Cum și când intervine arta plastică în viața copilului**

Arta plastică intervine în viața copilului foarte devreme, odată cu distingerea culorilor. Chiar cu multă vreme înainte de a învăța scrisul, copilul își va petrece câteva din cele mai distractive ore ale zilei, cu o bucată de hârtie și un creion, desenând, activitate începută de copil foarte devreme, pe care o va dezvolta odată cu creșterea lui, cel puțin până la vârsta adolescenței.

Înzestrarea copilului pentru desen nu are mare importanță aici, deoarece scopul este de a oferi tuturor copiilor un mijloc de cunoaștere și exprimare. Liniile trasate de copii în „mâzgălelele” lor reflectă atât sentimentele cât și dezvoltarea gândirii lor. Petele de culoare așternute și liniile din compozițiile lor, pot dezvălui atât starea sufletească de moment cât și traumele suferite sau eventualele întârzieri ale dezvoltării lor intelectuale. În analiza acestora, se pornește de la „fazele desenului” copiilor descrise de Georges-Henri Luquet și Jean Piaget. Desenul va însoți scrisul chiar și după însușirea alfabetului.

Arta plastică are un rol important în dezvoltarea imaginației copilului, reprezentările și memoria sunt procesele de reflectare a obiectelor și fenomenelor așa cum există ele în realitate. Imaginile, reprezentările și ideile sunt prelucrate în activitatea imaginației în diferite forme. Copilul reproduce, desenând imagini pe care le-a văzut în realitate sau pe care și le-a imaginat, după ce i-a fost citită o poveste sau i s-a descris un obiect, dar poate să creeze și imagini care nu reproduc obiecte sau fenomene existente în realitate.

Imaginația apare și se dezvoltă la copil în procesul activității de joc și de învățare sub influența adultului.

Caracterul activ al imaginației copilului este ușor de modelat prin diverse activități cum ar fi: jocuri de construcție, desen, modelaj. Imaginația, prin aceste activități, nu numai că se manifestă, dar se și formează.

*Va continua!*

***Profesor, Carmen Victoria Cornoiu***





# Poezii

## (I)

### *Visare*

Când lilieci de noapte  
Se furișează-n suflet  
Ca spaime ori ca duhuri  
Pe-a gândurilor cale,  
Cu inima în zbateri  
Eu urc în albăstrime  
Sub aripi de cristale...  
Spre tainele vieții  
Desferecate-n licăr  
Secunda nu mă-ndoaie  
Sub nemilosul clicăr  
Și sunt o strălucire  
Pe-o noapte de eres,  
Un vis nemărginire  
Pe-un bob de univers.

## (II)

### *Am decis*

În curând, voi trece peste acest câmp plin de dureri uscate,  
În care iepurele își roade blana de foame și necaz...  
Pământu-i crăpat pe alocuri și-n el se scurg păcate,  
Iar când mă aplec să plivesc, pământul mă scuipă-n obraz.

Din turnuri obscure, crăpături în pereți mă observă latent,  
Cu brațe întinse spre mine și cu carnea ce curge pe ele,  
Un nod mi se pune-n stomac, dansând convulsiv și inapetent,  
Mă așez, ducându-mi genunchii la gură și-îi mușc de durere.

Salvată într-un târziu de un spasm de supraviețuire,  
Scăpată din grilajul porumbului uscat, udat doar cu lacrimi,

Am decis să-mi ridic leșul, să-l tratez cu un puseu de fericire  
Și ca pescărușii care fug de iarnă, să zbor spre înălțimi.

(III)

*În noapte*

Peste drumul șters de vreme  
Mi-au crescut suspine moarte,  
Pasul meu strivit mai geme,  
Scoțînd vaiere uscate.

Calc pe umbra-mi temătoare  
Cu lumina lunii-n spate,  
Prăfuit, beată de visare,  
Mă unesc cu tine, noapte!

Iar în tremurul de rouă,  
Sub o stea, în valuri repezi  
Lacrimi dulci pe fața-mi plouă  
Și pe umerii mei netezi.

Și-o să las deschisă poarta  
A dorințelor nocturne.. .  
Să mă împac și eu cu soarta  
Pe care Zeul mi-o impune.

*de Adriana Saturin*



**(I)**  
*Aripile*

Omule,  
aripile tale  
s-au născut înaintea ta,  
pe când cerul era nemărginit de albastru iar soarele  
zămislea curcubeie fantastice  
din pulberi de izvoare...

Omule, aripile tale s-au întins  
în clipa în care două inimi îndrăgostite s-au atins...  
Pe atunci totul era lumină...  
Totul era aripi...  
Totul era zbor...  
Mai târziu s-au născut ochii tăi, Omule!  
Era nevoie de ei,  
Paradisul trebuia văzut...

Apoi s-a născut gura ta,  
cu care ai mușcat înfometat din aerul înmiresmat al dimineții vieții tale.  
Așa te-ai născut tu,  
Omule,  
cu ochii plini de Rai și cu aripi mari de lumină.  
Doar că timpul macină...  
Timpul este o moară infernală  
care macină aripi

iar tu,  
Om nesătul de viață,  
ți-ai dat aripile pentru un pumn de ani...  
Te doare neconținut locul aripilor măcinate de timp, dar tu,  
Omule,  
strângi din dinți și continui să te târăști prin noroi  
...și doare timpul în noi.





(II)  
*Eu*

M-am întâlnit cu mine pe malul unui râu,  
Stăteam în aşteptare ținând în palme grâu.  
Sămânța încolțise în carnea mâinii mele  
Și printre pietre roșii, vedeam în apă, stele.

M-am așezat cu grijă, alături, lângă mine  
Și-am rupt un spic din palmă, să mă cunosc mai bine.  
Cealaltă Eu mi-a spus: "-Tu crezi c-ai rupt un spic?  
E suflet ce-ai ucis iar tu, nu ești nimic!"

Pe urmă când privirea și-a dezlipit de râu,  
Din spicele rămase mi-a împletit un brâu,  
M-a strâns cu el de mijloc și suspinând mi-a spus:  
"-Te du! Ești pentru lume un suflet rupt în plus."



*(III)*  
*Iluzie*

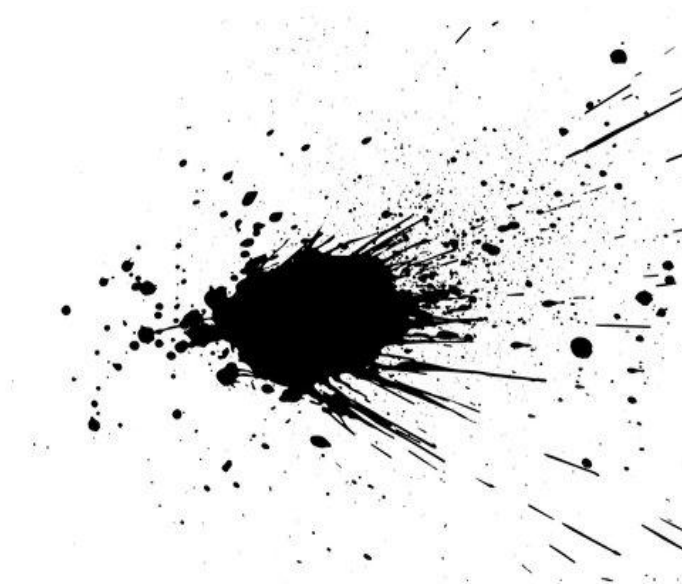
Apari și dispari, ești aievea, ești vis,  
Te cânt când te pierd și m-arunc în abis,  
Mă-nalți către cer, și mă dai de pământ,  
Sunt apă de ploaie, sunt frunză în vânt...

Mă prinzi o secundă cu ochii de suflet  
Și inima mea convertită-ntr-un tunet,  
Se sparge în cioburi, cristale albastre  
Ce cad peste viața și zilele noastre.

Mă lași în derivă să-mi caut izvor  
Cu pânzele pieptului sparte de dor,  
Corabia mea e cu josul în sus  
Mi-ating răsăritul întors în apus...

Apari și dispari, te-am pierdut printr-un gând,  
Ești un vis deși pari mai real ca oricând.  
Cum visul acesta prin timp se scufundă,  
Ia-mi viața întreagă și dă-mi... o secundă.

*de Nuți Dorobanțu*



## ***Evaluarea unitară în contextul examenelor și concursurilor naționale***



Procesul de evaluare privit ca întreg, specific contextului evaluărilor, examenelor și concursurilor naționale, angrenează o multitudine de actori educaționali care operează cu seturi diferite norme, valori și acțiuni în diferite momente și instanțe ale derulării procesului. Deontologia evaluării presupune valori și principii care fundamentează demersul evaluativ ca parte integrantă a procesului educațional.

Atât teoria, cât și practica evaluării converg în a evidenția o serie de tehnici, de acțiuni care pot diminua efectele negative și pot consolida caracterul unitar al evaluării la examenele naționale la care se asigură caracterul anonim al lucrărilor, se asigură caracterul ”extern” al evaluării la probele scrise și distribuirea aleatorie a lucrărilor către corectori.

Cele mai importante elemente în asigurarea unei evaluări unitare în contextul examenelor naționale sunt :

- buna cunoaștere și respectarea metodologiei de desfășurare a examenului de către fiecare actor implicat;
- corelarea competențelor specifice din programa de examen cu cerințele vizate de itemi;
- tipologia itemilor după criteriul obiectivității; obiectivitatea în evaluare și notare reprezintă măsura cu care profesorii evaluatori independenți interpretează în același mod baremul de evaluare;
- proiectarea baremelor de evaluare, de notare conținând criterii de acordare a punctajelor, suficient de clare, detaliate;
- adoptarea uniformă a punctajelor parțiale în cazul itemilor semiobiectivi/ subiectivi prin îmbinarea criteriilor cantitativ și calitativ;
- respectarea unui cod de conduită deontologică în evaluare;
- aplicarea Schemei de notare ca element component al instrumentului de evaluare.

Propun analiza ultimului element din această listă pentru că am convingerea că aplicarea responsabilă a Schemei de notare ar reduce diferențele de notare dintre corectori și predilecția evaluaților spre contestarea notarii.



Programul de formare continuă în vederea constituirii Corpului profesorilor evaluatori la examene și concursuri naționale ( CPEECN) prezintă Schema de notare cu următoarea scurtătură:

### ***Schema de notare***

Tipul itemului ...

Disciplina ...

Profilul itemului :

Domeniul cognitiv ( cunoaștere/aplicare/analiză/sinteză)...

Competența evaluată...

Conținutul vizat...

Itemul – formularea cerinței

Baremul – detalierea punctajului

Posibile surse de erori/diferențe de notare

Analizând tipologia itemilor și corelarea competențelor specifice vizate de examenul de Evaluare Națională cu itemii din modelul oficial propus de Ministerul Educației pentru acest examen pentru absolvenții clasei a VIII-a 2023, am identificat tipul itemilor din acest model și competențele vizate de aceștia.

### ***Tipologia itemilor la Evaluarea Națională pentru clasa a VIII-a 2023***

*Itemi obiectivi :*

- cu alegerea duală Subiectul I, punctul A, itemul 5
- cu alegere multiplă S.I.A-2,3,4 / S.I.B- 1,2,3,4
- de tip pereche sau asociere

*Itemi semiobiectivi:*

- de completare S.II.B -8
- cu răspuns scurt S.I.A-1,6 / S.I.B.- 5,6,7
- de tip întrebare structurată S.I.A-7,8,9



*Itemii subiectivi :*

- de tip rezolvare de probleme
- de tip eseu structurat

Corelarea competențelor specifice din programa de examen cu cerințele vizate de testul model oficial 2023- Evaluarea Națională pentru absolvenții clasei a VIII-a

Competențele specifice din programa de examen vizate prin punctul A al subiectului I sunt cele care corespund competenței generale 1. Receptarea textului scris din diverse tipuri:

1.1. Identificarea informațiilor importante, a temei, a ideilor principale/secundare din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale ( itemi 1,2,3)

1.2. Corelarea informațiilor explicite și implicite din texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale ( itemii 4,5)

1.3. Recunoașterea modului în care sunt organizate informațiile în texte literare și nonliterare, continue, discontinue și multimodale ( itemul 6)

1.4. Prezentarea unor răspunsuri personale, critice sau creative pe marginea unor texte diverse ( itemul 9)

1.6. Compararea a cel puțin două texte sub aspectul temei, al ideilor și al structurii ( itemul 7)

1.7. Evaluarea informațiilor și a intențiilor de comunicare din texte literare, nonliterare, continue, discontinue și multimodale ( itemul 8)

***Competențele specifice din programa de examen vizate prin punctul B al subiectului I sunt cele care corespund competenței generale 3. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise:***

3.1. Folosirea achizițiilor privind structuri morfosintactice complexe ale limbii române literare, pentru înțelegerea corectă și exprimarea nuanțată a intențiilor comunicative ( itemii 5,6,7)

3.2. Aplicarea achizițiilor lingvistice pentru înțelegerea și producerea unor texte diverse ( itemii 2,3,4)

3.3. Aplicarea conștientă a regulilor și convențiilor ortografice și ortoepice pentru comunicarea corectă ( itemii 1,8)

***Competențele specifice din programa de examen avute în vedere pentru subiectul al II-lea aparțin atât competenței generale 2. Redactarea textului scris de diverse tipuri, cât și competenței generale 3. Utilizarea corectă, adecvată și eficientă a limbii în procesul comunicării orale și scrise:***

2.1. Redactarea unui rezumat sau a unui text, simplu sau complex, având în vedere etapele procesului de scriere și structurile specifice, pentru a comunica idei și informații sau pentru a relata experiențe trăite sau imaginate

2.2. Redactarea unui text complex, în care să își exprime puncte de vedere argumentate, pe diverse teme sau cu referire la diverse texte citite

2.3. Adecvarea textului scris la situația și scopul de comunicare

2.4. Analizarea constantă a propriului scris/a unor texte diverse din punct de vedere al corectitudinii, al lizibilității, al coerenței și al clarității

2.5. Aplicarea constantă a normelor privind etica redactării pentru crearea unor texte originale

3.7.Redactarea unor texte, valorificând gândirea logică și analogică( analiza, sinteza, generalizare și abstractizare) prin utilizarea deprinderilor de comunicare corectă în limba română literară.

*Profesor , Eva Nicoleta Bistreanu*





## *Cartea reînvierii bunicii mele*

Un val de curiozitate m-a cuprins când am zărit în librării cartea *Bunica mi-a zis să-ți spun că-i pare rău* de Fredrik Backman, autorul bestsellerului internațional *Un bărbat pe nume Ove*. *Ab initio*, romanul m-a incitat prin titlu, trezindu-mi sentimente de nostalgie, fugind cu gândul pătimaș către bunica mea care *a fost și nu mai este*. Mare mi-a fost uimirea când am descoperit că bunica devine personajul absent în carte, în acțiune, dar prezent mereu prin conștiința protagonistei, Elsa, așa cum s-a întâmplat și cu bunica ce m-a crescut pe mine, dar care, la un moment dat, a fost atinsă de timpul implacabil, preferând să meargă într-o lume abstractă, ca să folosesc un eufemism, lăsându-mă cu dorul în inimă. Însă, precum bunica Elsei, ea nu a murit, căci trăiește mereu în gândurile mele.

*Bunica mi-a zis să-ți spun că-i pare rău* de Fredrik Backman este, la o lectură superficială, o carte fie pentru bunici, fie pentru nepoți. De fapt, ca orice carte, este pentru toate vârstele. Cartea ne face să credem că realitatea ce ne înconjoară este o poveste în care fiecare dintre noi devine un personaj ce trebuie să-și gestioneze toate situațiile sociale în care este angrenat, cu bune și cu rele. Pătrunzând în universal ficțiunii, lectorul se perindă prin tărâmurile fabuloase în care trăiesc oamenii comuni de cartier, mai exact locatarii unui bloc transformați în eroi de basm.

Tragicomicul domină în această carte prin cele două personaje: bunica și Elsa. Bunica este poznașă, copilăroasă, nonconformistă, având calitățile ce ar atrage orice nepotel. Elsa este o fetiță cu un IQ dezvoltat, copilul matur ce oferă uneori lecții de viață buniciei. Chiar dacă bunica devine, la un moment dat, personajul absent din tăvălugul întâmplărilor, formează cu Elsa un tandem exceptional, care trăiește aventuri în real și în oniric. În timpul zilei, bunica împreună cu Elsa fug de poliție sau din spital, joacă *Monopoly*, iar, noaptea, explorează în vis Tărâmul-Aproape-Treaz, spațiul imaginar în care bunica o învață pe Elsa să pătrundă pentru a se elibera de frustrările cauzate, de cele mai multe ori, de meschinăria colegilor de la școală.

Călăuzitor nonconformist, bunica o învață pe Elsa că nu există minciuni, ci doar niște *versiuni ale adevărului* și adevărurile pure. Falsitatea, mediocritatea capătă alt sens pentru bunică și această viziune trebuie transferată către nepoată, pentru a continua să trăiască într-o lume autentică. Unul din meritele buniciei este acela de a fi inventat modalitatea cea mai potrivită de a-ți determina nepoata să adoarmă, inventând un spațiu mirific- Tărâmul-Aproape-Treaz- în care Elsa pătrunde odată cu înserarea, explorând mai multe împărății ai căror protagoniști sunt chiar vecinii blocului, cărora bunică le inventează un *cognomen* în funcție de calitățile sau defectele lor. Pentru un *lector inocent* (cf. Umberto Eco), bunica devine comică, prin limbajul uneori de cartier, prin atitudinea de sfidare a normelor sociale, prin comportamentul rebel. În realitate, este ființa care încearcă să re trăiască copilăria alături de nepoata sa.

Elsa este la fel de surprinzătoare precum bunica ei. Are loc un transfer de personalitate dinspre bunică către nepoată. Prin maturitate și inteligență, Elsa se distinge de ceilalți colegi ai săi care o hăituiesc, determinând-o uneori să pună în aplicare planuri ingenioase pentru a scăpa din mâinile lor. Cartea ne oferă, astfel, interesante lecții despre combaterea bullyingului sau despre efectul bullyingului asupra unor copii. Pentru Elsa, timpul se măsoară în veșnicii de basm datorită bunicii care o învață că lumea ce ne înconjoară poate fi o poveste fabuloasă cu eroi în antiteză, ce pot ajunge la un consens, chiar dacă printr-un *coincidentia oppositorum*. După moartea bunicii, Elsa primește o misiune importantă: să transmită scrisorile sale vecinilor față de care bunica se simte recunoscătoare, poate, pentru că i-au dat puterea de a inventa personaje de basm ce colorează viața nepoatei. Prin transmiterea scrisorilor, Elsa o cunoaște mai bine pe bunica ce fusese un mentor spiritual sau un înger coborât pe pământ nu numai pentru ea, ci și pentru vecinii din bloc.

Elsa urmărește o traiectorie schițată dinainte de bunica ei, o adevărată aventură, o *căutare de comori*, asemănătoare expediției întreprinse de Santiago din *Alchimistul* de Paulo Coelho, ce are același scop-maturizarea. Comorile sunt scrisori pe care Elsa merge să le ducă la destinație, scrisori prin care bunica le cere iertare tuturor celor dragi.

Nu numai Elsa primește o misiune de la năstrușnica bunică, ci și alți vecini mai apropiați bunicii, precum *monstrul*, corespondentul personajului de basm, Inimă-de-Lup și orsul - misiunea de a o proteja pe Elsa. Cei doi chiar reușesc să fie ocrotitorii Elsei, salvând-o din foarte multe situații periculoase.

Întâmplările comice variază cu cele tragice, îndemnându-ne către meditație, precum situația bețivei-avocat rămasă inopinat fără familie, situație la care Elsa reverberează cu echilibrul emoțional specific adultului.

După moartea bunicii, Elsa are ocazia de a realiza o continuitate a basmelor din timpul nopții pe parcursul zilei, formând un trio alături de monstru și ors, precum cei trei muschetari ce se luptă să instaureze ordinea în lume. Împreună, vor face ca lumea să devină mai dreaptă.

Personajele pe care le descoperă Elsa atât în realitate, cât și în vis dețin o superputere, o calitate ce le deosebesc de ceilalți și trebuie să lupte împotriva unui singur personaj malefic, corespondentul balaurului din basmele populare. Cu toate diferențele inerente dintre locatarii blocului, vecinii Elsei formează o comunitate restrânsă, unită, așa cum dovedesc cu ocazia sărbătorilor de iarnă, când toată lumea se împacă și uită de micile inadvertențe.

Ca în basme, binele învinge răul. Elsa nu mai este hăduită de colegi, înțelege că trebuie să-și ierte bunica pentru că s-a dus în lumea spiritelor prea repede pentru ea, iar ceilalți își regăsesc și ei echilibrul sufletească, înțelegând că viața este un labirint pe care trebuie să-l parcurgi cu răbdare și înțelepciune.



**Profesor, Alina Eugenia Joița**

## *L'exil dans la littérature québécoise*



Depuis les années 1970, le Canada a favorisé une politique d'immigration multiculturelle, d'où a résulté l'éclosion d'une littérature de langue française venant du monde entier.

Ying Chen, écrivaine d'origine chinoise, appartient au genre de la littérature migrante québécoise. Elle manifeste une fascination respectueuse pour la langue française et son écriture est caractérisé par la maîtrise et la pureté de la langue française classique. « Les lettres chinoises », un de ses romans, en est la preuve, vus la syntaxe et le vocabulaire choisis. Ce roman est un épistolaire, il regroupe cinquante-sept lettres, qui raconte un péri-ode de charnière de la vie de trois personnages : Yuan, Sassa et Da Li. Yuan est un jeune homme d'une vingtaine d'année, qui choisit de quitter la Chine et de s'installer à Montréal. Sassa, sa fiancée, est restée à Shanghai, en attendant l'obtention du passeport. Mais elle a une santé fragile et, malgré son amour pour Yuan, elle redoute de le suivre. D'ailleurs, au fil du texte, on pressent qu'elle ne partira pas le rejoindre. La première correspondance du roman s'établit entre ces deux amoureux dont la séparation est très difficile à supporter .

Da Li, une amie du couple, choisit également de quitter son pays pour aller vivre à Montréal. Là-bas elle tombe amoureuse d'un chinois, mais celui-ci a une fiancée en Chine. A travers cette relation, on perçoit les traditions du pays d'origine parce que Da Li correspond avec Sassa. Malgré son respect pour la tradition chinoise, Sassa la comprend et la conseille. L'œuvre est en fait un prétexte pour évoquer les différences culturelles et la situation de l'exilé. Le problème épineux de la quête identitaire sillonne tout le livre. Chaque épistolier poursuit sa quête, qui est semblable à celle des autres. Le sentiment de déracinement est éprouvé avec acuité tant à l'étranger (par Yuan et Da Li) que chez soi (par Sassa), ce qui fait que les trois déracinés le subissent dramatiquement, à leur façon.

Yuan est le personnage romanesque le plus énigmatique. Il est déterminé, indépendant, un esprit voyageur et nostalgique. En être sensible, il écrit de beaux poèmes d'amour. En être pragmatique, il apprend à utiliser les logiciels (lettre 51). Il a toujours les atouts pour la réussite sociale, il parle bien shanghaien (lettre 38), il a du respect filial, il s'intègre rapidement dans le système social canadien, Il suit des cours de langue et se met à apprendre la technologie informatique de pointe, conscient du fait que « pour pouvoir vivre dans un monde civilisé il faut s'en identifier, c'est cela (lettre 1). Il écrit aussi : « J'ai choisi de vivre tout cela, je me sens donc presque libre » (lettre 7). Sociable, il s'acclimate, petit à petit, dans le paysage montréalais, mais non sans se révolter contre les confusions raciales : « Généralement, les gens d'ici ont tendance à mettre tous les Asiatiques dans le même sac en excluant les Japonais » (lettre 23). Il est le récepteur

parfait de tous les chocs des cultures. Dès la lettre deux, celle qui parle de son arrivée à Montréal, il exprime son éblouissement de trouver une autre réalité. Il lui faut un certain temps pour comprendre le fonctionnement d'un téléphone automatique, le fait qu'un étranger lui souhaite bonne chance (lettre 2). Le malaise lui vient de la difficulté de comprendre, de communiquer, de franchir la barrière linguistique. Malgré cet aspect, il éprouve le sentiment de la renaissance spirituelle: "Je suis comme un nouveau-né (lettre 5). Il dresse la liste des différences entre la vie à Shanghai et celle à Montréal (lettre 13), avec le regard faussement naïf des Persans de Montesquieu. Par exemple, il est horripilé du fait que les Chinois mangent du chien, animal de compagnie, noble, entouré d'amour en Amérique.

Yuan ne ressent aucune perte identitaire, mais l'émerveillement de la découverte. Chez lui, l'exil est foncièrement extérieur. Il se compare aux oiseaux migrateurs apatrides, sachant se déposséder de leur origine et vivre pleinement leur courte vie, qui sont heureux en franchissant les frontières (lettre 15) et ailleurs, il disserte sur la destinée des exilés : « Nous ne sommes que de pauvres petites herbes, qui naissent, survivent et meurent où le vent nous mène. Le monde, le pays, le peuple, ce sont des choses trop grandes pour nous, qui ne comprenons même pas bien notre propre destin (lettre 38). Il reste, cependant, fier de la culture chinoise, belle dans sa simplicité, pour sa quête jamais relâchée de la beauté de la vie, cette délicatesse toujours présente, malgré la misère quotidienne (lettre 33).

Da Li commence son expérience canadienne comme femme d'ouvrage chez son hôtesse et serveuse dans un restaurant chinois. Confrontée à des réalités différentes des siennes, elle essaie de « rester raisonnable ». Ses premières observations portent sur des faits d'anthropologie sociale : dans cette société de consommation, les gens sont pressés, marchent vite, mangent et cuisinent trop, font des stocks, s'adonnent au plaisir du shopping, ont une nouvelle religion dans un monde qui a perdu sa religion (lettre 45). En s'analysant elle-même, elle constate un changement de comportement alimentaire à cause de la manipulation médiatique (lettre 8). La lutte acerbe pour un emploi la déstabilise ainsi que l'inconsistance de la notion de liberté dans les relations amoureuses. A ce dernier sujet, elle se livre à des commentaires ironiques, enchaînés, à partir de la différence entre la fidélité amoureuse et la fidélité gastronomique (lettre 16). Elle émigre parce qu'elle déteste les racines laides, têtues, à l'origine des préjugés coupables de conflits douloureux, destructeurs et vains (lettre 25). La famille est une racine qu'elle coupe à bon escient, elle s'érige contre les relations familiales traditionnelles, contre la tyrannie des mères chinoises jugées comme trop autoritaires (lettre 21). Les mariages mixtes, avec des étrangers, sont peu encouragés à Montréal. Même si à la limite, elle avait le courage d'épouser un blanc, de renier ainsi une racine, elle n'en a pas autant pour rompre les fiançailles chinoises de son amant (lettre 32).

Au début de l'échange épistolaire, Sassa défend à haute voix, les valeurs traditionnelles chinoises (la fidélité amoureuse, la patience à toute épreuve). Ensuite, il y a une rupture avec son milieu de travail et elle se détache écoeurée de sa famille trop protectrice, qui surveille et octroie la liberté de l'enfant. Ame amputée, elle sympathise avec les orphelins, comme elle. Sassa est considérée comme une étrangère par sa propre

famille (lettre 32).Maintes fois, elle avoue son inadéquation foncière aux normes sociales chinoises (voir ses commentaires ironiques sur la bureaucratie, lettre 18) et à la mentalité qui les dictent. Elle travaille comme traductrice en français. Ses réflexions sur la vieillesse et la mort inéluctable des parents (lettre 10), sur les ouvertures dangereuses, offertes par la liberté occidentale, témoignent d'une jeune fille sage et rêveuse ( lettre 24). Bien que Sassa reproche à son bien- aimé d'avoir choisi l'exil, elle avoue son malaise d'éprouver l'altérité en terre natale :

« On n'a pas besoin d'aller à l'étranger. On peut très bien l'être chez soi » (lettre 9).

« On vit dans une époque d'exil, le mal du pays est devenu le mal du siècle » (lettre 14).

« Les charmes d'une autre culture ne sont qu'illusions pour les étrangers » (lettre 17).

« Au fond, je me sens aussi déracinée que toi-même si je reste encore sur cette terre où je suis née. Je dois faire des efforts pour parvenir à réagir à peu près correctement devant mes parents, mes voisins, mes collègues, mes supérieurs.

[.....] Je suis née étrangère dans mon propre pays » (lettre 26).

Sa terrible tristesse et sa santé fragile accusent son délitement identitaire à tel point qu'elle perd la joie de vivre : « Mon corps s'affaiblit depuis un certain temps et avec lui mon esprit, ma volonté » (lettre 10). Elle perd l'intérêt pour la fête de l'arrivée du printemps, liant traditionnel des parents, « une routine vulgaire », dépourvue de mystère, dont il ne reste que l'excès culinaire (lettre 12). Dans sa solitude cultivée à l'excès, son caractère tatillon s'accroît. Insomniaque elle examine tout, prête trop d'attention aux détails (lettre 19). Chez elle l'exil est intérieur, synonyme de la perte de soi : « Rien ne vaut plus que le bonheur d'une disparition complète de soi. C'est pourquoi je n'ai pas peur d'abandonner une langue pour l'autre. Je n'ai pas peur d'être étrangère. En un mot, je n'ai pas peur de m'effacer aux yeux des autres ou des miens. Non, ce n'est pas cela qui m'effraie dans l'exil . Au contraire, je crains de devenir trop visible dans un autre pays. C'est affreux de vivre sous les regards quand on a déjà perdu toute fierté pour sa propre image et pour son pays. Et, s'il faut mourir, il vaut mieux que ce soit dans les ténèbres tranquilles que dans les lumières curieuses (lettre 14).

On identifie plusieurs antinomies qui traversent le texte : deux mondes, deux pays, deux villes, deux rues, s'opposent trait pour trait dans tous les aspects qui tiennent tant à l'organisation de la vie sociale qu'à l'évolution des mentalités. Le lecteur se forge une image complexe, fortement nuancée de la vie chinoise et canadienne en y ajoutant des éléments, en la ciselant. Cette image reste néanmoins miroitante.

Pour Yuan et Da Li, Shanghai représente le passé. Yuan en garde, avant tout, des sensations olfactives : le mauvais goût inquiétant de l'eau du robinet, l'odeur étouffante dans les bus toujours pleins, ensuite des souvenirs impudiques (les voisins trop curieux, familiers et bruyants et la supériorité dictatoriale), comme on voit dans la lettre 3,

l'obligation de prendre sa douche dans un bain publique. A Montréal il a acquis d'emblée le droit d'avoir sa baignoire.

Lorsque Da Li s'installe à Montréal, sa première impression est défavorable : elle est gênée par les confidences des voisins montréalais, de la propriétaire chez laquelle elle loge (lettre 8). Sassa jette sur tout cela un regard chinois et s'indigne des gens qui étalent leur vie pri-vée, le secret des affaires personnelles (lettre 10).

Pour Yuan, à Shanghai même la lune était pâle, fragile, assombrie par les nuages, mourante, à l'opposé de la lune canadienne, qui est plus belle, plus grosse et plus claire (lettre 5). Avec toute leur laideur, leur complexité, leur finesse, leur intimité, leur émotion morte, les rues natales (Si –Nan, par exemple) représentent l'image d'un passé révolu (lettre 36). Les rues montréalaises, Saint Denis, par exemple, ou Saint Laurent, où se regroupe la gent chinoise, sont plus colorées et plus musicales, plus vertes, animées par le commerce, avec des vi-trines élégantes où les gâteaux allèchent les promeneurs, Montréal est une ville exotique, pleine de curiosités, même si les habitants, stressés par les contingents, sont intéressants, moins souriants, mais pas plus méchants pour autant (lettre 42). Le roman montre ce qu'est la Chine, l'immigration et la notion d'étranger à des personnages qui sont censés ignorer cette culture. Ce roman s'adresse donc à une population qui n'a pas toujours conscience des problèmes que rencontrent les immigrants car il s'agit d'une population de << conqué-rant >> (p. 59), selon Yuan.

Après avoir posé les jalons de la notions d'<<étranger>>, bien relative aux yeux des person-nages, Yuan conclut dans la lettre 29 qu'être étranger ou pas, n'empêche ni la solitude, ni le bonheur. La morale que tire Yuan est reprise par Da Li, qui s'apprête à quitter Montréal, comme à Shanghai elle ne trouve ni le bonheur, ni l'entourage, qui lui convient. Contrairement à Yuan, qui a su se sentir chez lui dans un pays étranger alors qu'il ne res-sentait pas cela en Chine, Da Li n'a pas encore trouvé son chez soi et elle décide donc, de quitter Montréal pour Paris.....façon d'élargir les horizons pour le lecteur et de ne pas sceller les interprétations.

« Les lettres chinoises », écrit par une de nos contemporaines, parle sans aucun doute de l'exil, l'émigration et l'immigration dans une langue française familière, qui mérite d'être lu au moins du point de vue des différences culturelles, religieuses et surtout traditionnelles .

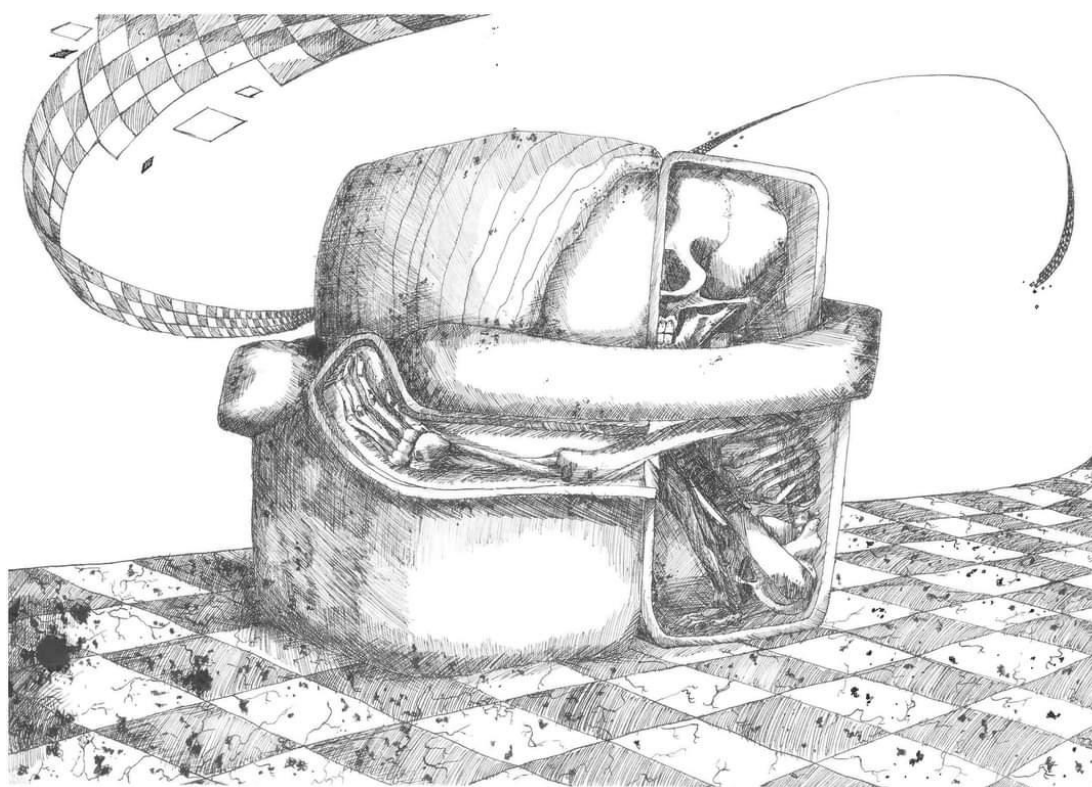
*Prof. Melania Mihai*



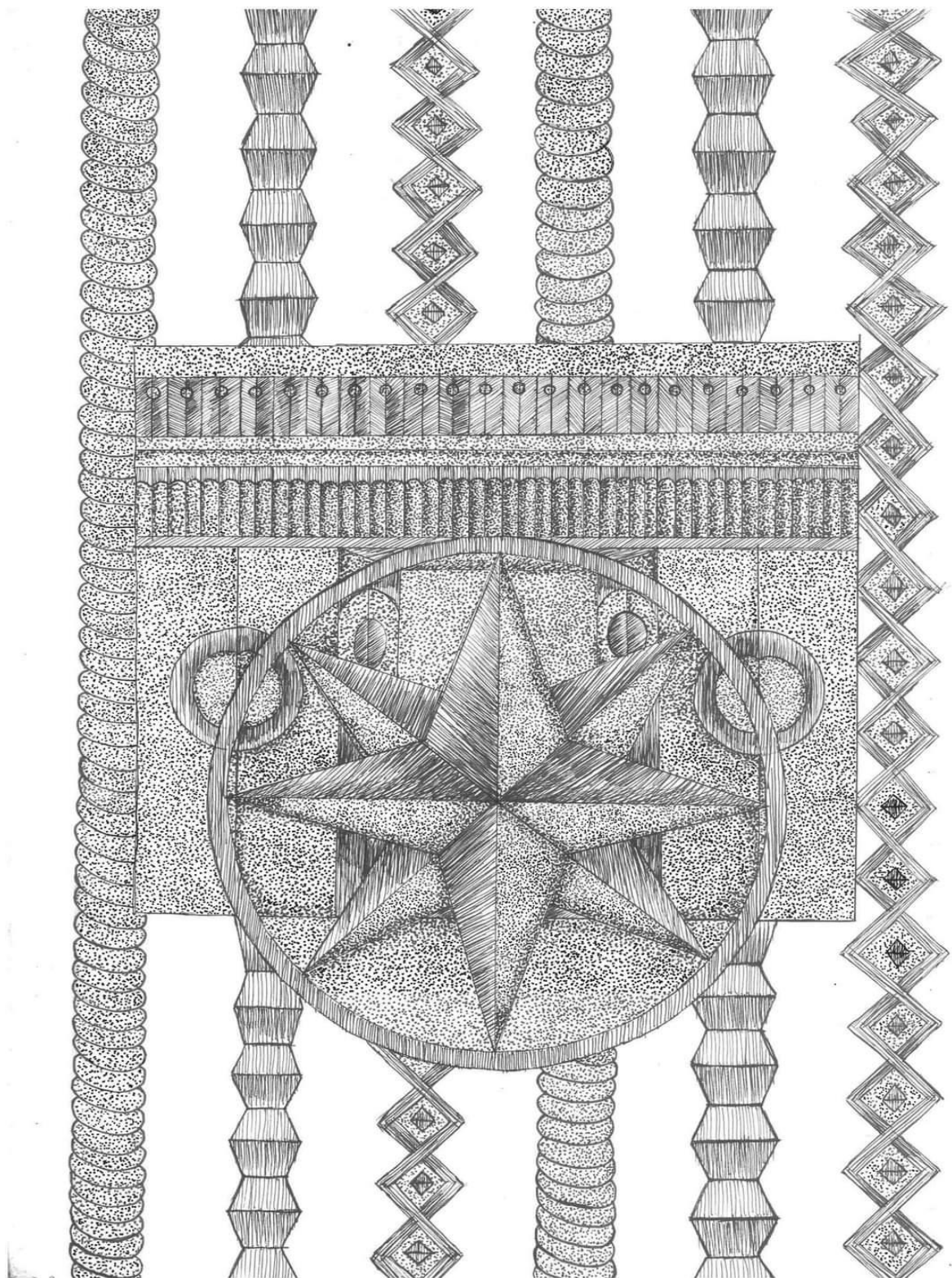
# *Muze brâncușiene*



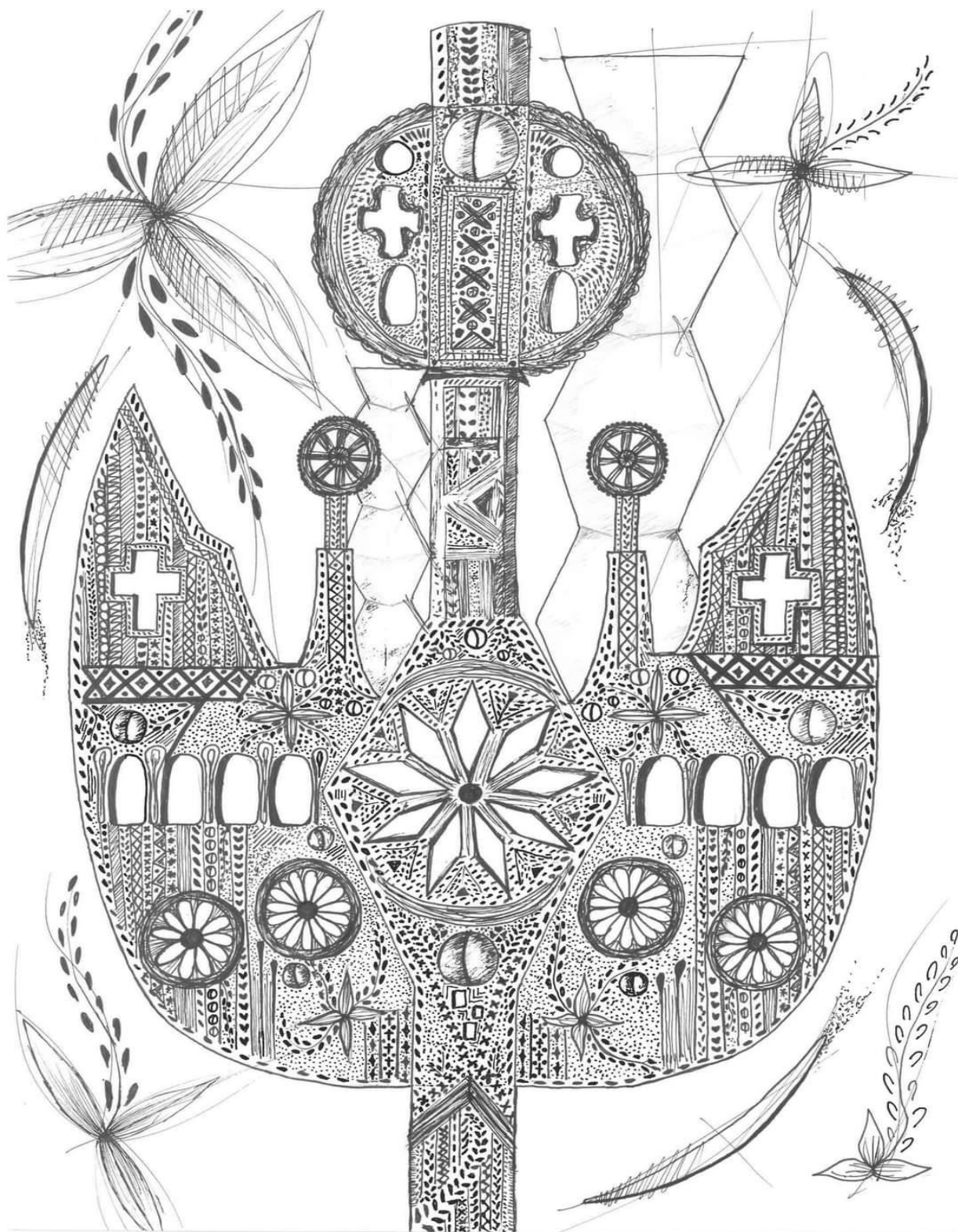
*Adelina Maria Crăciun*



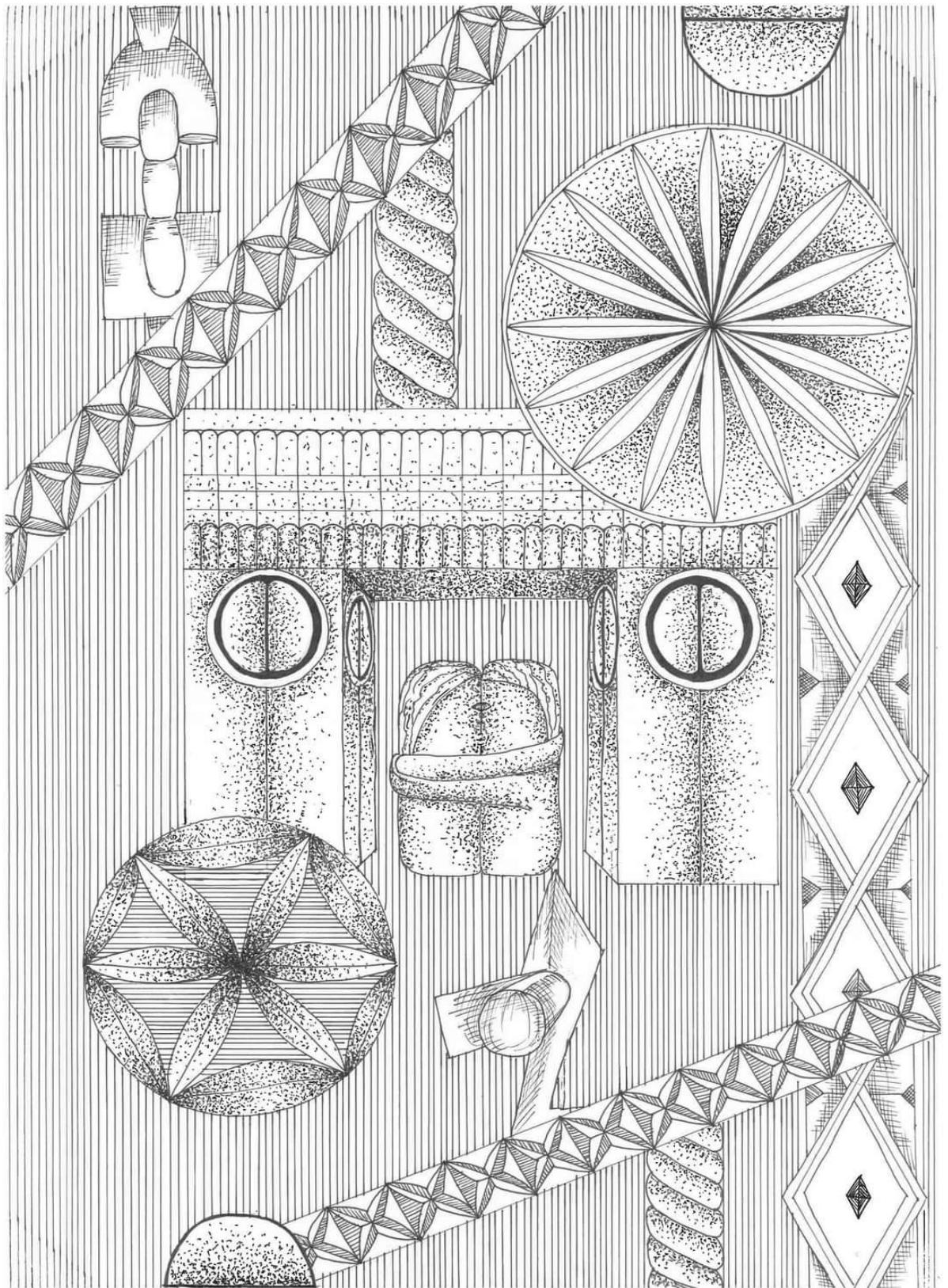
*Lupulescu Raisa*



*Dodenciu Maria*



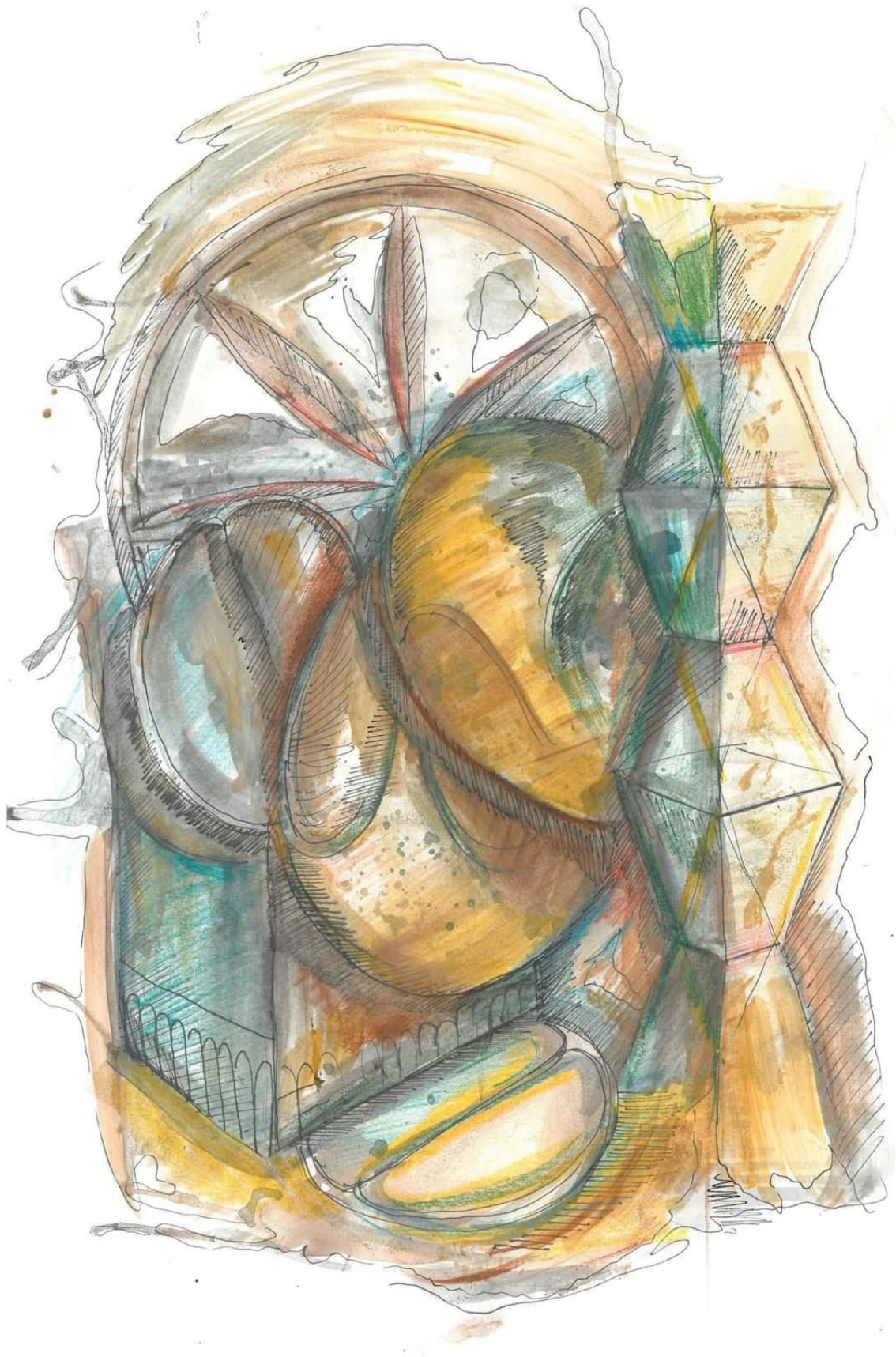
*Măgălea Daria Elena*



*Firu Bianca*



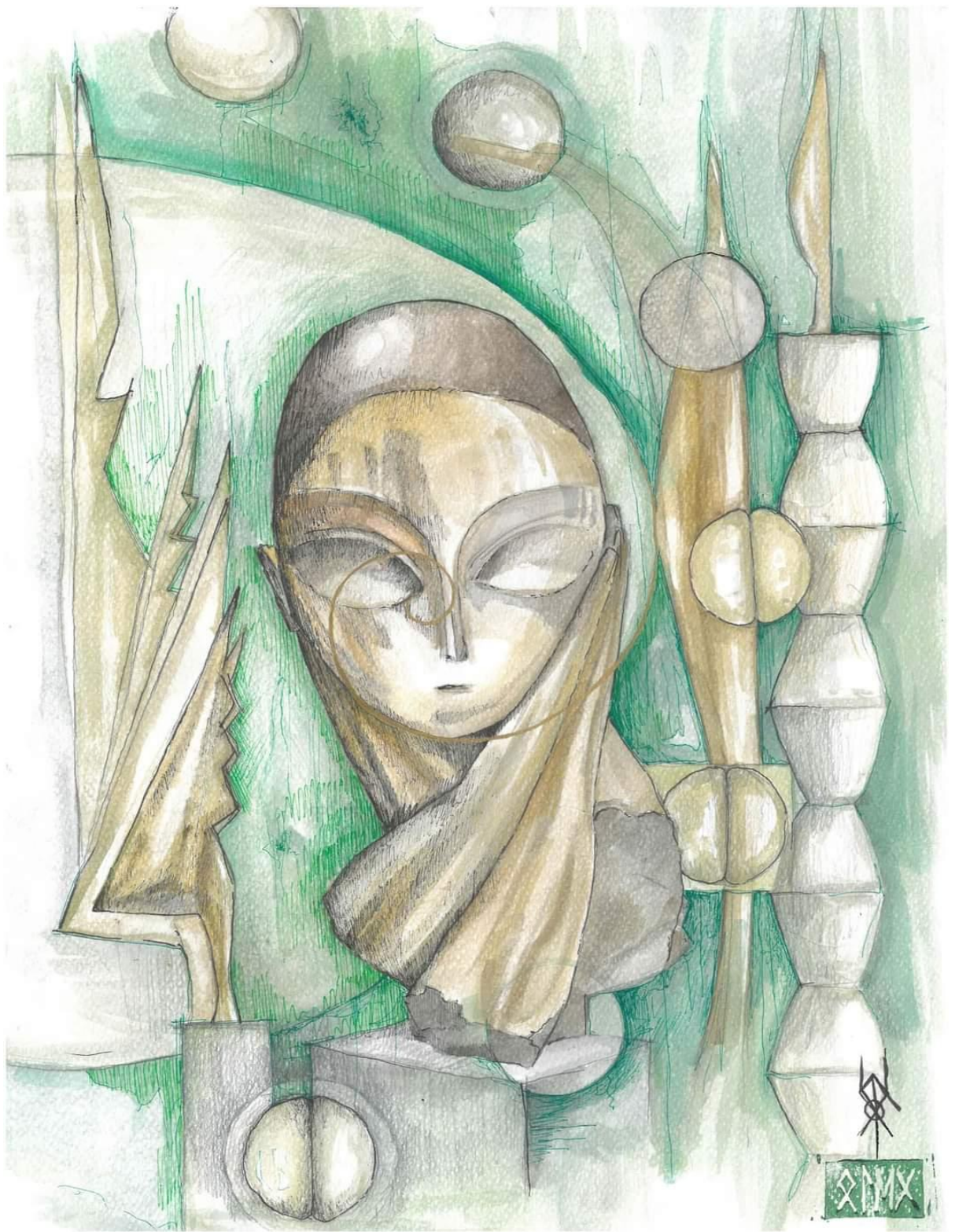
*Boian Simona*



*Garoafă Roxana*



*Cioiu Ana*



*Chiorescu Oleg*



*Sara Maria Roşoiu*



*Stamatescu Alexandra*

## CUPRINS

|                                                                                                      |           |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| <i>Biblica. Atlasul Bibliei. O prezentare socială, istorică și culturală controversată! (I).....</i> | <i>2</i>  |
| <i>Rolul activităților plastice în dezvoltarea personalității copilului (I).....</i>                 | <i>4</i>  |
| <i>Poezii.....</i>                                                                                   | <i>6</i>  |
| <i>Evaluarea unitară în contextul examenelor și concursurilor naționale.....</i>                     | <i>11</i> |
| <i>Cartea reînvierii bunicii mele.....</i>                                                           | <i>15</i> |
| <i>L'exil dans la littérature québécoise.....</i>                                                    | <i>17</i> |
| <i>Muze brâncușiene.....</i>                                                                         | <i>20</i> |



---

### APARIȚIA

Publicația aparține **EURO EDUCATION FEDERATION**, organizație acreditată de *COMISIA EUROPEANĂ* prin *EPALE* și este membră titulară a **UNIUNII JURNALIȘTILOR INDEPENDENȚI DIN ROMÂNIA**.

---

### CONTACT

Site: [gorjul.online](http://gorjul.online)

E-mail: [contact@national-info.ro](mailto:contact@national-info.ro)

---

### COLABORARE

Așteptăm colaboratori serioși. Textele tehnoredactate\*, în Microsoft Word, Office XP, și semnate pot fi trimise pe adresa de e-mail a reviste până la data de 20 a fiecărei luni.

Tehnoredactarea se va face cu font Times New Roman, corp 12-14, pagină format A5, folosindu-se diacritice. Responsabilitatea textelor publicate aparține în exclusivitate autorilor. O echipă redacțională va selecta articolele în vederea publicării acestora. Atenție la plagiat! (\*Reguli minime de tehnoredactare: Înainte de punct, virgulă, punct și virgulă, două puncte, trei puncte, semnul exclamării, semnul întrebării, nu se pune spațiu. Spațiul se va pune după aceste semne de punctuație, precum și înainte de deschiderea unei paranteze.)

---

### Organizație fondatoare

Asociația Paradigme educaționale

---

### EDITURA

eParadigme

---

**Powered By**

---

EURO EDUCATION FEDERATION

---

**Gorjul - ISSN 2972 – 0443 / ISSN-L 2972 – 0443**

---